

ŠVENTĖ, SKATINANTI KURTI VAIKAMS

Agga fotostudija

Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyriaus kasmet teikiami apdovanojimai vaikų knygų kūrėjams yra vienas svarbiausių vaikų literatūrai skirtų renginių. Premijos įteikiamos geriausiems vaikų knygų rašytojams, iliustruotojams, vertėjams, taip pat skiriamos už veiklą vaikų literatūros tyrimų ir skaitymo skatinimo srityse.

Šiomet balandžio 8 d. 2023 metų laureatų apdovanojimų ceremonija surengta Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje. Tylos minute buvo pagerbta viena didžiųjų vaikų literatūros kūrėjų, vos prieš kelias dienas amžinybėn iškeliavusi Vytautė Žilinskaitė (1930–2024), prisimintas jos kūrybinis palikimas. Rašytoją citavo ir minėjo ne vienas kalbėjęs renginio dalyvis. Literatūrologas, IBBY Lietuva garbės pirmininkas Kęstutis Urba įvardijo tris vaikų literatūrai svarbias asmenybes – tai Hansas Christianas Andersen, Astrida Lindgren ir Vytautė Žilinskaitė.

Muzikinius numerius atliko talentingi Šiaulių Sauliaus Sondeckio menų gimnazijos auklėtiniai, teatro studijos „Kompanija šauni“ aktoriai skaitė Sandros Bernotaitės Simono Daukanto kūrinio adaptacijos Saulės Degutytės spektakliui „Rubinaitis Peliūzė, arba Lietuvos išgyvenimo būdas“ ištrauką. Renginį vedė Valstybinio Šiaulių dramos teatro aktorė, režisierė Monika Šaltytė.

2023 metų IBBY Geriausių vaikų ir paauglių literatūros apdovanojimų laureatai:

- **Vinco Aurylos premija už metų vaikų literatūros tyrinėjimus, sklaidą ar skaitymo skatinimo veiklą** įteikta **Benui Bėrantui** – už lietuvių vaikų ir paauglių literatūros sklaidą pasaulyje.
- **Premiją už geriausių paveikslėlių knygą vaikams** pelnė **Jurga Vilė** ir **Valentina Černiauskaitė** už knygą „Šuo, kuris išeina naktį“ (leidykla „700 eilučių“) – už pojūčių transformaciją į meninius vaizdus, už stilistinę vaizdo ir teksto vientisumą, originalią grafinę raišką.
- **Domicelės Tarabildienės premija už gražiausią metų knygą** skirta **Ievai Gvazdaitytei** už iliustracijas **Mariaus Marcinkevičiaus** knygai „Ilgai eilėraščiai trumpiems“ (leidykla „Misteris Pinkmanas“) – už laisvę, puslapiuose besiskleidžiančią pozityvią energiją, piešinio faktūros išsaugojimą, jautrų monumentalumą, visų elementų darną ir vaikystės linijas.
- **Eugenijos Stravinskienės premija už reikšmingiausią ir meniškiausią metų vertimą vaikams** atiteko **Vytui Dekšniui** už Tinos Oziewicz knygos „Ką veikia jausmai?“ vertimą iš lenkų kalbos (leidykla „Aukso žuvis“) – už žaismingą ir šmaikščią kelionę po jausmų pasaulį.

2023 m. IBBY Geriausių knygų vaikams ir paaugliams apdovanojimų laureatai (iš kairės): Miglė Šaltytė, Mindaugas Lukošaitis, Vytas Dekšnys, Benas Bėrantas, Pavelas Kulikovas, Viktorija Ežiukas, Jurga Vilė, Marius Marcinkevičius ir Lina Itagaki. 📷 Agga fotostudija

- **Adomo Druktenio premija už reikšmingiausią ir meniškiausią metų vertimą paaugliams** skirta **Miglei Šaltytei** už Kimberly Brubaker Bradley knygos „Kovos žodžiai“ vertimą iš anglų kalbos (leidykla „Nieko rimto“) – už jautriai perteiktą vidinę kovą, stiprybę ir drąsą kalbėti.
- **Premiją už geriausią pažintinę metų knygą** pelnė **Zigmas Vitkus** už knygą „Akimirka apsispręsti. Lietuvos žydų gelbėtojų istorijos“ (dailininkas Mindaugas Lukošaitis, leidykla „Alma littera“) – už temos aktualumą, skvarbų ir jautrų žvilgsnį į praeitį.
- **Aldonos Liobytės premija už reikšmingiausią metų debiutą** skirta **Pavelui Kulikovui** už knygą „Pingvinas Lituanicus, arba Lietuviško pingvino istorija“ (ilustravo Viktorija Ežiukas, išleido Lietuvos jūrų muziejus) – už su humoru, žaismingai ir talentingai papasakotas unikalias Lietuvos jūrų muziejuje gyvenančių pingvinų istorijas.
- **Prano Mašiot premija už geriausią metų knygą vaikams ir paaugliams** įteikta **Mariui Marcinkevičiui** ir **Linai Itagaki** už knygą „Mergaitė su šautuvu. Istorija apie mergaitę partizanę“ (leidykla „Misteris Pinkmanas“) – už Lietuvai svarbaus istorinio etapo perteikimą iš vaiko perspektyvos kokybiška ir įtikinama vaizdo ir teksto formų derme.

Iš laureatų lūpų skambėjo prasmingos padėkos kalbos, renginyje negalėję dalyvauti kūrėjai siuntė linkėjimus vaizdo įrašų formatu. Pasak vieno iš pagrindinės Prano Mašiot premijos laimėtojų Mariaus Marcinkevičiaus, labai skaudu žinoti, jog vykstant karui labiausiai kenčia vaikai. Todėl dažnai rašo šia tema, kad nepamirštume savo istorijos ir nekartotume tų pačių klaidų.

Apdovanojimų ceremonijos rėmėjai: leidykla „Alma littera“, Lietuvos kultūros taryba, UAB „Sabelija“, UAB „Alumnus“, UAB „Kauno šilas“, UAB „IMG Numeri“, UAB „Vilsentras“, krepšininkas Šarūnas Marčiulionis, Prano Mašiot giminaitis dailininkas Vytautas Žirgulis, programuotojas Antanas Marcelionis, leidykla „Debesų ganyklos“.

Renginio partneriai: Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka, Valstybinis Šiaulių dramos teatras, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka.

Draugai: leidyklos „700 eilučių“, „Aukso žuvis“, „Misteris Pinkmanas“, „Debesų ganyklos“, „Nieko rimto“, „Tyto alba“.

IBBY Lietuvos skyriaus informacija